

VAIKUTA
VESIIN

KIPSI-hanke

Tukihaun info 2021

24.3.2021

Pekka Salminen

Projektipäällikkö

www.ymparisto.fi/kipsinlevitys

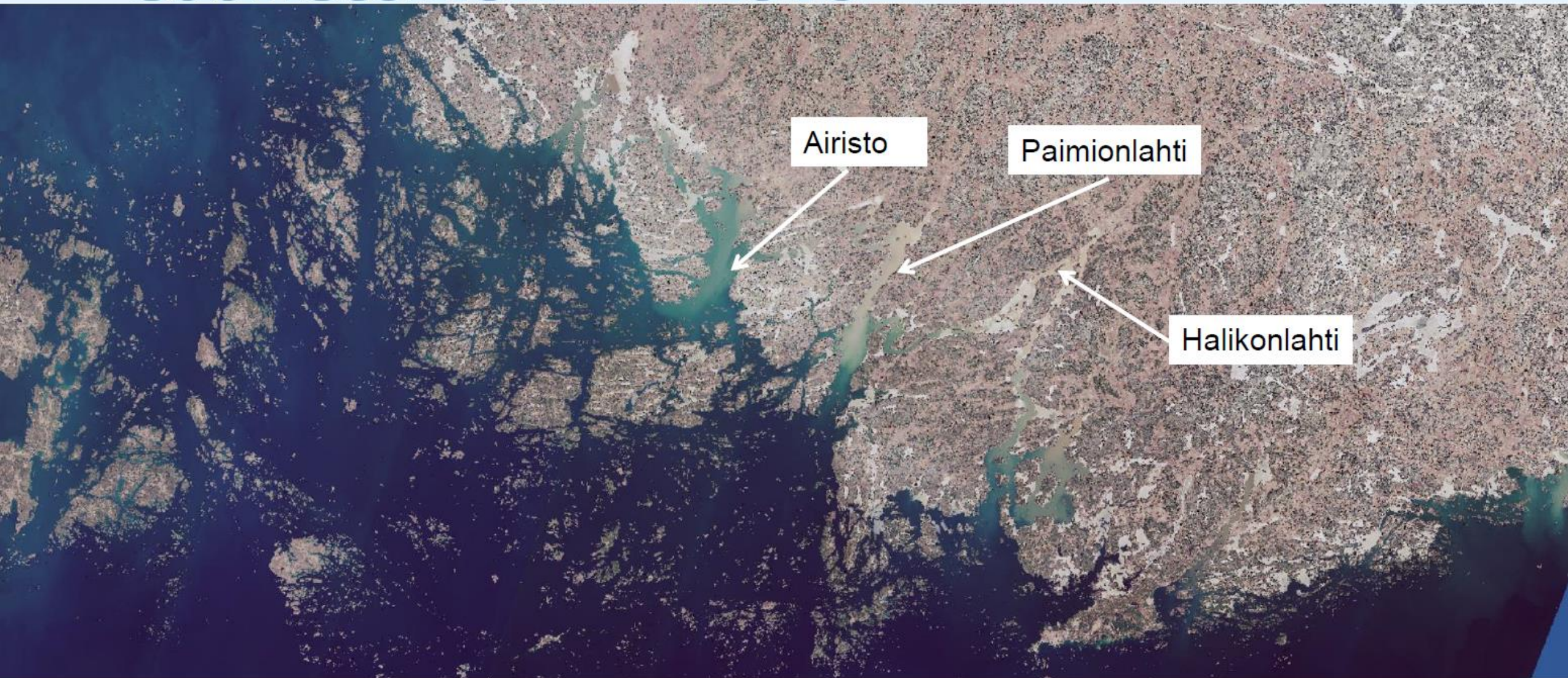
- **Tausta ja tavoite**
 - Miksi kipsiä ja miksi juuri Saaristomeren valuma-alueelle?
- **Vuosi 2020**
 - Yhteenveto ensimmäisen hankevuoden tuloksista
- **Saatavuus 2021**
 - Miten ja milloin kipsiä saa? Onko kevätlevitys mahdollista?
- **Soveltuvuus**
 - Minne kipsi soveltuu?

Maatalous pelastaa Saaristomeren

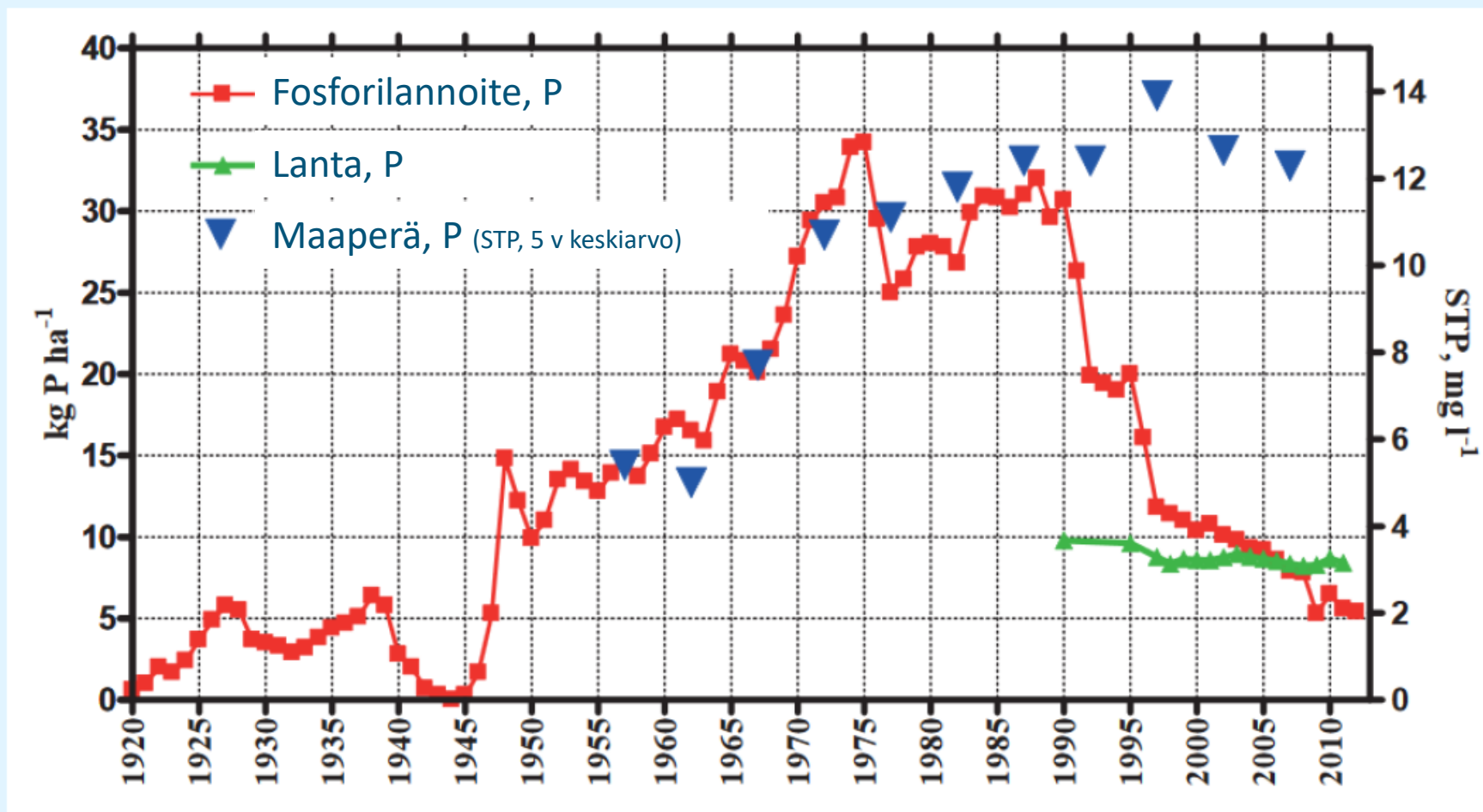
- Peruskuivatus kuntoon (luonnonmukainen)
- Maaperän rakenne kuntoon → Kipsi + muut maanparannustoimet
- Satotasot nousuun
- Talviaikainen kasvipeitteisyys

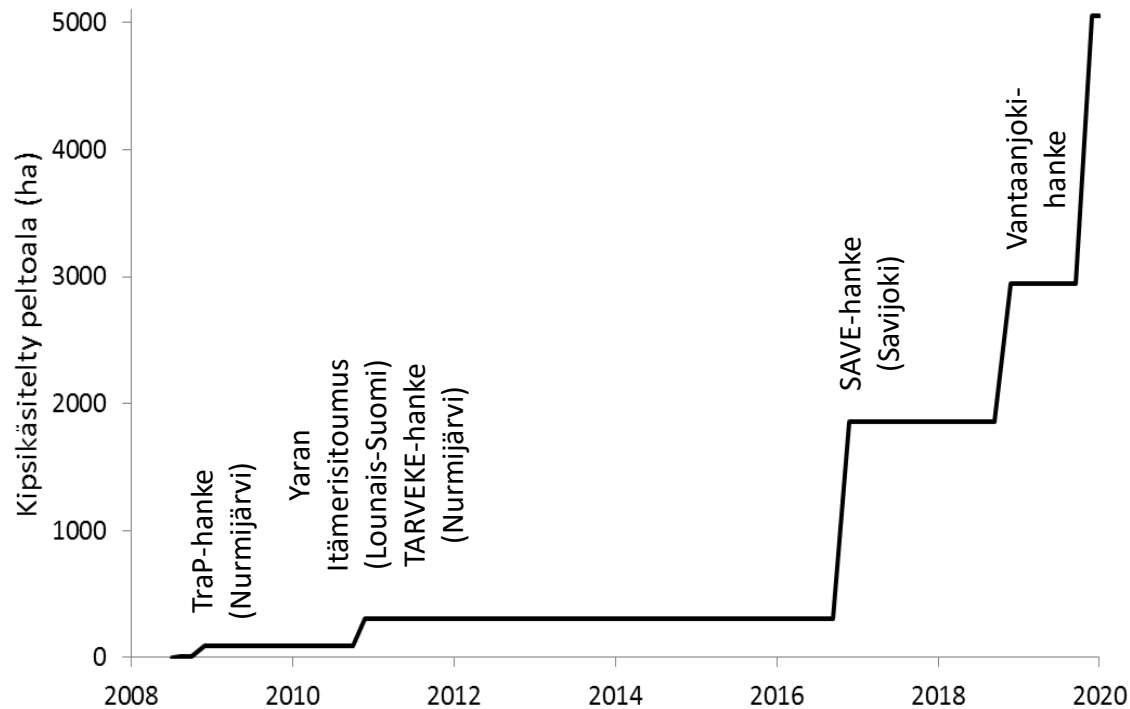
Saaristomeri 1.4.2019

Fosforilannoitteiden myynti, lannankäyttö ja maaperän viljavuusfosfori

Lääkkeeksi kipsiä

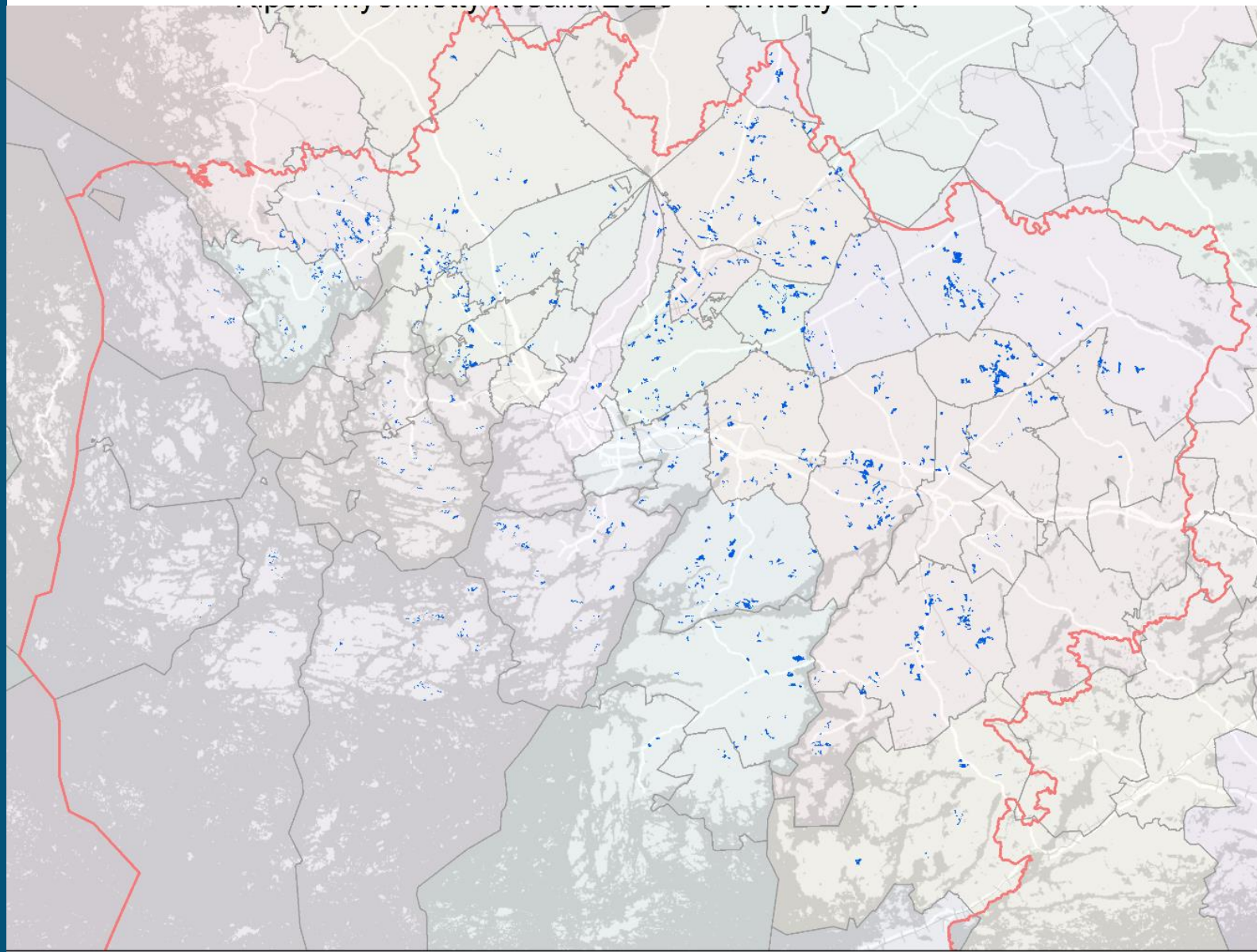

- Ennen KIPSI-hanketta 5 000 ha kipsinlevitystä tutkitusti
- **KIPSI vähentää pintamaan eroosiota keskimäärin 50 % 4-5 vuoden ajan.**
- Tavoite: 65 000 ha vuosina 2020 – 2023.

KIPSI-hankkeen YHTEENVETO 2020

- Syksyllä 2020 levitettiin lähes 9 000 ha = 2100 lohkoa.
- Hyväksyttyjä hakemuksia noin 10 500 ha edestä.

VUOSI 2021

Miten homma toimii?

- **HAKUAIKA X.4. – XX.6.2021** (haku toistuu ainakin 2022 ja 2023).
- Saat kirjeen huhtikuun alussa, mikäli hallinnassasi on tukikelpoisia lohkoja.

KAKSI TAPAA HAKEA KIPSIÄ

- **ENSISIJAINEN HAKUTAPA:** KIPSI-hankkeen sähköinen lomake www.kipsinlevitys.fi
 - Huom! Palveluun kirjautujan on oltava maatalan **ensisijainen viljelijä**, jotta peltolohkot näkyvät lomakkeella.
- **TOISSIJAINEN HAKUTAPA:** Tulostettava hakulomake (www.ymparisto.fi/kipsinlevitys).
 - Hakulomake (Word / Excel) täytetään, tulostetaan, allekirjoitetaan ja lähetetään:
 - a) ELY-keskuksen [yleisen sähköisen asiointilomakkeen](#) liitteenä (liitteitä mahtuu kerralla 40 Mt) tai
 - b) Toimitetaan Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kirjaamoon:

”KIPSI-hanke”

Itsenäisyydenaukio 2

PL 236, 20101 TURKU (Kirjaamo)

kirjaamo.varsinais-suomi@ely-keskus.fi

HAKULOMAKE: www.kipsinlevitys.fi

- Hakijoista 99 % piti lomaketta helppokäyttöisenä.
- Hakulomakkeella lohkot voi valita listalta tai kartalta.
- Voi hakea myös osalohkolle.
- Voi ilmoittaa alustavan levitysjankohdan.

Valitse peltolohkot listalta tai kartalta

Valitse yhteensä vähintään 4 hehtaaria. Mikäli haet kipsiä vain osalle peruslohkoa, muokkaa "Haettava tuki" kentän arvoa. Tutustu [soveltuvuusohjeeseen](#). Huomaathan, että monivuotisille kasvuistoille kipsi soveltuu levitettäväksi vain kasvuston uudistamisen yhteydessä. Näin varmistetaan kipsin maakontakti.

Tiletunnukset

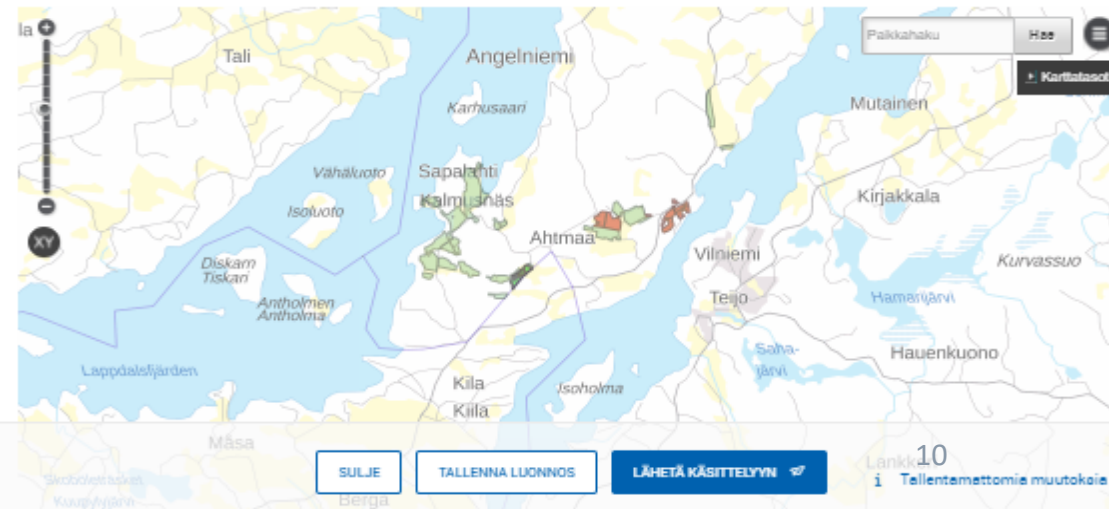
123456

Peltolohkot *

LOHKONUMERO	LOHKONIMI	LOHKON PINTA-ALA (HA)	HAETTAVA TUKI (HA)	TOIVOTTU LEVITYSPVM	VALITSE LOHKO
100001	TESTI1	1,49	1,49	27.05.2021 X	☒ Valitoe
100002	TESTI2	0,05	0,00	pp.kk.vvvv	☐ Valitoe
100003	TESTI3	0,10	0,00	pp.kk.vvvv	☐ Valitoe
100004	TESTI4	1,07	0,50	11.09.2021 X	☒ Valitoe
100005	TESTI5	0,98	0,98	pp.kk.vvvv	☒ Valitoe
100006	TESTI6	0,99	0,00	pp.kk.vvvv	☐ Valitoe
100007	TESTI7	0,45	0,00	pp.kk.vvvv	☐ Valitoe
100008	TESTI8	0,40	0,00	pp.kk.vvvv	☐ Valitoe

Valitse peltolohkot kartalta

Värien selitys kartalla: Punainen = lohko ei ole tukikeelpoinen; Vaalea vihreä = lohko on tukikeelpoinen, mutta ei valittu; Kirkas vihreä = lohko on tukikeelpoinen ja valittu

Näin homma toimii

- Kipsihakemus täytetään tai tulostetaan osoitteessa **kipsinlevitys.fi**
- Levityksen aikataulu sovitaan viljelijälle sopivalle, sadonkorjuun jälkeiselle ajankohdalle tai keväälle.
- Kipsi toimitetaan pellon laitaan mahdollisimman lähellä levitysjankohtaa. (Huomioi esim. painorajotteiset sillat!)
- Hankkeen kilpailuttama maatalousurakoitsija hoitaa kipsin levityksen. Kipsi levitetään levityslautasin varustetulla täsmälevittimellä.
- Kipsikäsittely on viljelijälle maksuton ja verovapaa. Hanke maksaa kipsin, rahdin ja levityksen.
- Pakottavista syistä (esim. liian märkä pelto) kipsin levitys voidaan siirtää seuraavalle vuodelle.

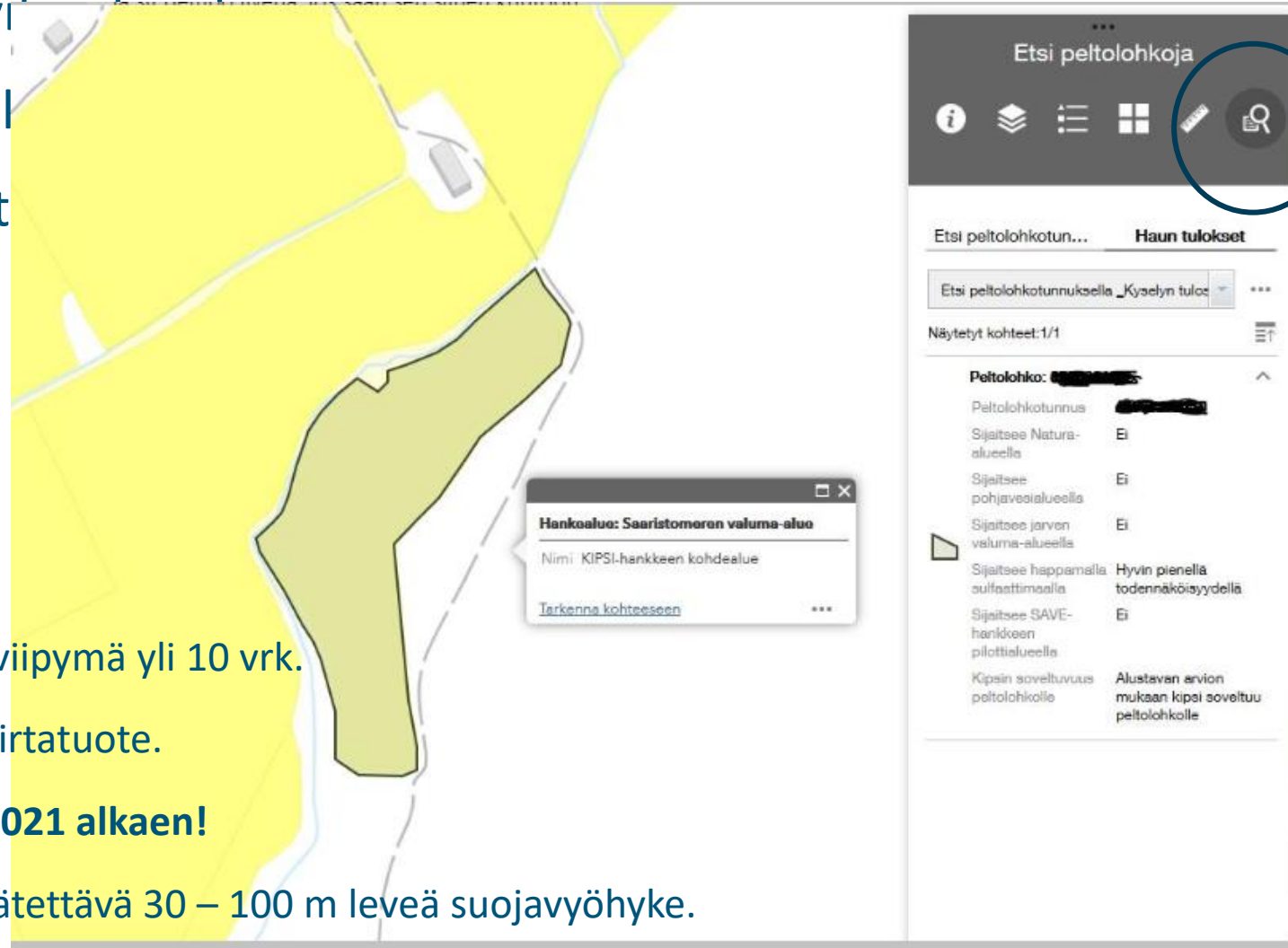
Karttapalvelu käytössäsi

- www.ymparisto.fi/kipsinlevitys > Levitys
- Haku tilitulla → korostaa ko. tilan lohkoja
- Helppo tarkastella, mitkä lohkot ovat tukikelpoisia.

Kartalla voi tarkastella poissulkukriteerejä:

- Ei pohjavesialueille.
- Ei Natura-alueille.
- Ei järvien valuma-alueille, jos järvessä veden viipymä yli 10 vrk.
- Ei Luomu-pelloille, kipsi on teollisuuden sivuvirtatuote.
- **HUOM: Happamat sulfaattimaat – mukana 2021 alkaen!**

+ Pellolla sijaitsevan talousvesikaivon ympärille jätettävä 30 – 100 m leveä suojavyöhyke.

Milloin kipsiä saa?

- **Heti**, kun pellot kantaa. Ei routaiseen maahan.
- Viime vuonna tehdyt tukipäätökset ovat voimassa kaksi vuotta
→ Levittämättä jäännet lohkot voi levittää jo keväällä.
- V-S ELY **tekee tukipäätöksiä jatkuvasti** hakemusten saapumisjärjestyksessä.
→ Kevätlevitys mahdollista uusillekin kohteille.

SJT:n kevätlevityskoe:

Kipsin kevätlevityksessä 2020 ei havaittu haittaa juurikkaan ja kauran kasvulle. Juurikkaan taimipolte väheni merkittävästi.

www.ymparisto.fi/kipsinlevitys > Julkaisut

Soveltuuko kipsi minun pelloille?

- Onko lohkolla kalkitustarvetta?
 - Jos on, niin ensin kalkitusasiat kuntoon – **kipsi ei vaikuta pH-arvoon** (kts. www.ymparisto.fi/kipsinlevitys > Julkaisut)
- Mikä on lohkon Ca:Mg suhde?
 - Optimi 6-12 eli esim. 10 osaa Ca ja 1 osa Mg = 10
- Kun kipsiä levitetään 4t/ha, niin kipsin mukana tulee:
 - rikkiä (S) noin 620 kg
 - kalsiumia (Ca) 790 kg
 - fosforia (P) 7 kg, jota ei tarvitse huomioida ympäristökorvauksessa (MMM 375/2015, 3 §).

Soveltuuko kipsi minun pelloille?

- Monivuotisille kasvustoille vain uudistamisen yhteydessä.
- Ei suojavyöhykkeille.
- Puinti + syysviljan kylvö = huomioi tiukka aikataulu kipsin levitykselle!
- Jos **magnesiumin ja kaliumin** pitoisuus on viljavuustutkimukseen perustuen ennestään **huono tai huononlainen**, ei suositella kipsikäsittelyä (vähämultaiset hieta-, hiesu- ja hieumaat).

Kipsin vaikutukset viljelyyn

- Runsaasti magnesiumia sisältävässä maassa kipsi parantaa kationitasapainoa ja **helpottaa muokkautuvuutta** (savimaat).
- **Fosfori säilyy kasveille käyttökelpoisena.**
- Kasvien seleenin otto vähenee **ensimmäisenä vuonna** levityksen jälkeen
 - Huomioitava eläinten ruokinnassa.
- Vähentää taimipoltteen riskiä sokerijuurikkaalla.
- Muokkaussuositus: kevytmuokkaus (kultivaattori, levylautasmuokkain).

KIPSI JA KYLVÖ

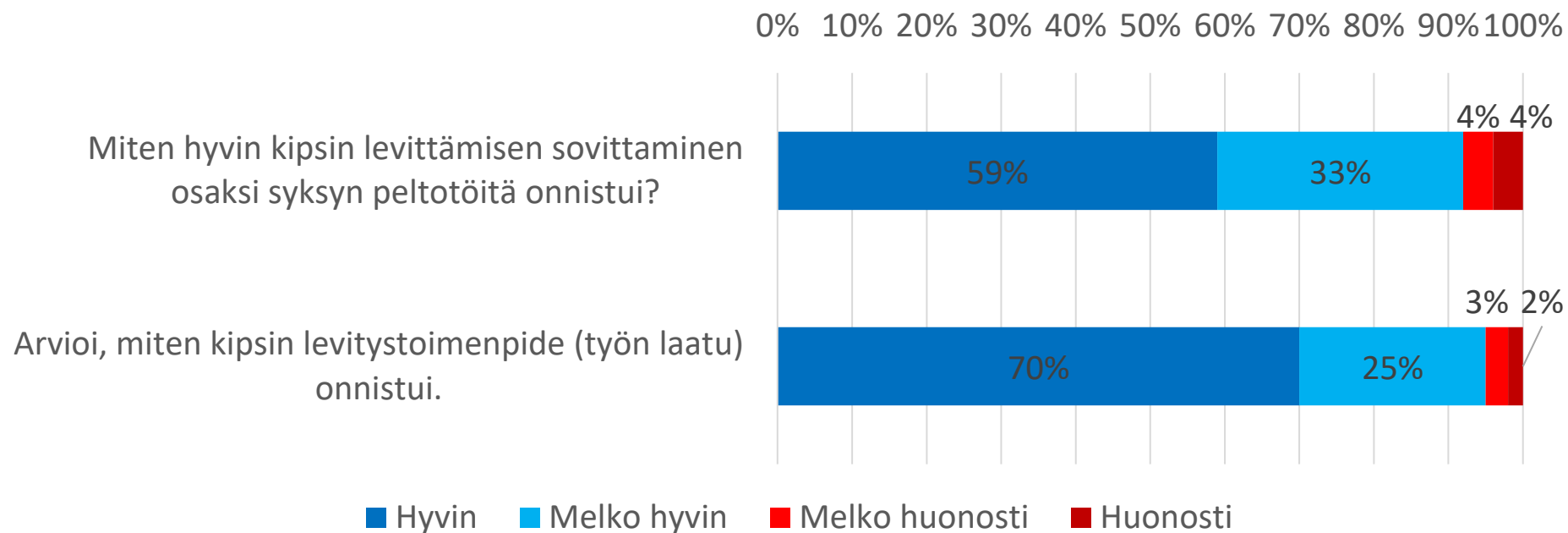
- Mikäli pelto vähintään **kevytmuokataan** kipsin levityksen jälkeen, niin tavanomainen kylvö samana syksynä on mahdollista.
- **Suorakylvö** suositellaan tehtäväksi vasta **kipsikäsittelyä seuraavana keväänä/syksynä**, koska suolapitoisuuden (johtoluvun) hetkellinen kohoaminen pintamaassa voi heikentää itämistä.

VILJELIJÄPALAUTE VUODELTA 2020

- Viljelijäpalaute vuodelta 2020 oli erittäin positiivista.
- Palautekyselyyn vastasi 64 % kipsiä ottaneista. Raportti: www.ymparisto.fi/kipsinlevitys > julkaisut

- Levityksen sovittaminen puinnin ja syysviljan kylvön väliin oli joissain tapauksissa haastavaa.

Maksutonta kipsineuvontaa tarjoaa ProAgria Länsi-Suomi!

➤ www.ymparisto.fi/kipsinlevitys > Yhteystiedot

KIITOS!

Pekka Salminen

Puh. 050 - 397 7354

pekka.salminen@ely-keskus.fi

Projektipäällikkö (KIPSI-hanke)

Varsinais-Suomen ELY-keskus

Sami Talola

Puh. 050 - 312 8983

sami.talola@ely-keskus.fi

Erityisasiantuntija (KIPSI-hanke)

Varsinais-Suomen ELY-keskus

